

ישראל (נדבך 2)

ישראל היא מדינת יעד לנשים ולגברים הנסחרים למטרות עבודת כפייה וניצול מיני. עובדים בעלי כישורים נמוכים ממדינות כמו סין, רומניה, טורקיה, תאילנד, הפיליפינים, נפאל, סרי לנקה והודו מהגרים מרצון ובאופן חוקי לישראל כדי לעבוד על פי חוזה עבודה בענפי הבנייה, החקלאות והסיעוד. אולם אחרי הגיעם לישראל, חלקם מנוצלים בעבודת כפייה הכוללת החרמה לא חוקית של הדרכונים שלהם, הגבלת תנועתם, הלנת שכר ואיומים כולל איומים פיזיים. רבות מהסוכנויות לגיוס עובדים במדינות המוצא ובישראל דורשות מהעובדים לשלם דמי גיוס-עובד הנעים בין \$1,000 ל-\$10,000 – נוהל שבגיננו עם הגיעם לישראל העובדים חשופים מאוד לסחר בעובדים ולשעבוד-חוב. נשים מרוסיה, אוקראינה, מולדובה, אוזבקיסטן, ביילרוס וסין נסחרות ומועברות לישראל דרך גבול מצרים כדי לעבוד בזנות בכפייה, לא פעם בידי קבוצות של פשע מאורגן. הסחר בנשים ישראליות מתנהל בתוך המדינה לצורך ניצול מיני מסחרי, ודווח על מיעוט של נשים שהועברו לאירלנד ולבריטניה.

ממשלת ישראל אינה מקיימת במלואם את הסטנדרטים המינימליים שנועדו לשים קץ לסחר בבני אדם; אולם היא משקיעה בכך מאמצים רבים. ישראל ממשיכה לאכוף את החוק נגד סחר לצורך ניצול מיני, והיא מספקת מקלט והגנה לקורבנות הסחר. הממשלה הגישה אמנם כתב אישום ראשון בגין עבודה בכפייה בכפוף לחוק איסור סחר בבני אדם ב-2008, אולם היא לא הצליחה עדיין להרשיע מעסיק או חברת כ"א בעבירות של סחר בבני אדם לצורך עבודה בכפייה. בנוסף, לא סיפקה הממשלה לרוב קורבנות העבודה בכפייה הגנה ראויה, כגון מקלט הולם או שירותים רפואיים ופסיכולוגיים. כדי להרחיב את פעילותה נגד סחר בבני אדם, על ישראל להחיל את ההגנה על כל קורבנות הסחר בבני אדם שיתגלו בישראל ולשפר את שיטות זיהויים של קורבנות הסחר לצורך העסקה בכפייה וקורבנות הסחר הפנימי.

המלצות לישראל: להגדיל מהותית את הגשת כתבי אישום, ההרשעות והענישה כנגד עבירות של העסקה בכפייה, כולל הנוהג המנוגד לחוק של החרמת דרכונים כדי שאדם יתמיד בעבודה או בשירות; להגביר את החקירות, התביעות והענישה בסחר פנים לצורך ניצול מיני מסחרי; להציע שירותי הגנה מקיפים לקורבנות של עבודה בכפייה.

העמדה לדין

בתקופת הדיווח הגבירה ממשלת ישראל את המאמצים שהיא משקיעה בחקירת מקרים של עבודה בכפייה, אולם חלה ירידה בהגשת תביעות על עבירות של סחר לצורך ניצול מיני ובהרשעות על עבירה זו. ישראל אוסרת על כל סוגי הסחר בבני אדם באמצעות החוק איסור סחר בבני אדם התשס"ז-2006, חוק הקובע עונשים של עד 16 שנות מאסר על סחר לצורך ניצול מיני בבגירים; עד 20 שנות מאסר על סחר לצורך ניצול מיני בקטינים; עד 16 שנות מאסר בגין שעבוד; ועד 7 שנות מאסר על עבודה בכפייה. עונשים אלה חמורים למדי והם מקבילים לעונשים המומלצים בגין פשעים חמורים אחרים. ב-2008 חקרה הממשלה תשעה מקרים של סחר לצורך ניצול מיני כביכול, היא הגישה שישה כתבי אישום והשיגה שש הרשעות של שישה אנשים – 32 פחות מבשנה שעברה – ובהן גזרי דין של קנסות ומאסרים לפרקי זמן החל מארבעה חודשים עד שבע שנים. נוסף על כך יש עוד 12 כתבי אישום פתוחים על סחר לצורך ניצול מיני, ושמונה מקרים שבהם הוגש ערעור. במרס 2009 הגישה הממשלה כתבי אישום נגד שמונה אנשים באשמת סחר בנשים שהובאו ממזרח אירופה לישראל במהלך שש שנים במטרה לאלצן לעסוק בזנות. במהלך השנה פתחה הממשלה 24 תיקי חקירה בגין עבודה בכפייה ו-48 תיקים בגין החרמה מנוגדת לחוק של דרכוני עובדים זרים; היא הגישה כתב אישום ראשון בגין עבודה בכפייה בכפוף לחוק הסחר בבני אדם בנובמבר 2008. אולם המשטרה לא פתחה בהליכי חקירה בנושא הסחר באזרחי ישראל המתנהל בתוך המדינה, וככלל היא לא הכירה בנשים ישראליות כמי שסחרו בהן. ב-2008 ביקשה הממשלה סיוע משלוח ממשלות זרות כדי לערוך חקירות בזירה הבינלאומית בנושא סחר בבני אדם.

הגנה

בתקופת הדיווח המשיכה הממשלה לשפר את ההגנה שהיא מעניקה לקורבנות הסחר בבני אדם, אולם השירותים שנועדו להגן על קורבנות העבודה בכפייה ועל קורבנות סחר הפנים בבני אדם עדיין מוגבלים. ב-2008 הקים ארגון לא ממשלתי מקומי מקלט לקורבנות הסחר לניצול מיני מקרב התושבים הזרים בפיקוחה של הממשלה ובמימונה; הממשלה הקציבה 1.25 מיליון דולר לפעילויות, לאבטחה ולטיפול רפואי. במהלך השנה סייע המקלט ל-44 נשים, שמתוכן 12 הופנו לשם על ידי המשטרה. הקורבנות במקלט קיבלו טיפול רפואי, שירותים פסיכיאטריים וסוציאליים, קצבאות, תושבות זמנית ואישורי עבודה. אולם מדיווחי משקיפים מקומיים עולה שבמקלט עדיין נמנעים מלתת חסות לנשים קורבנות הסחר שלהן ילדים ושנשים קורבנות-סחר שמחוץ למקלט עדיין אינן זוכות לטיפול רפואי או פסיכולוגי אם אינן משלמות על מנת לבטח את עצמן קודם לכן. הממשלה השתמשה בנהלים רשמיים כדי לזהות את קורבנות הסחר לצורך ניצול מיני וכדי

ISRAEL (Tier 2)

להפנותם למקלט או למתקנים אחרים של ארגונים לא ממשלתיים; קורבנות אלה לא נענשו על מעשים שהם תוצאה ישירה של הסחר בהם. לקראת סוף תקופת הדיווח הציעה הממשלה לראשונה הגנה לישראלים שנפלו קורבן לסחר לצורך ניצול מיני. בדצמבר 2008 יזמו משרד הבריאות ומשרד הרווחה פרויקט בהיקף 2.5 מיליון דולר כדי לסייע לנשים ישראליות העוסקות בזנות, כולל קורבנות סחר, וזה הולך לפתיחת דירות חירום בתל אביב ובחיפה, לפתיחת קו חם ולהפעלת מרפאה ניידת; 70 נשים זכו לקבל שירותים אלה, אולם אף אחת מהן לא זוהתה כקורבן של סחר בבני אדם.

בישראל לא נמצא מקלט מיוחד לקורבנות סחר לצורך עבודה, אולם רשויות הממשלה הפנו שש נשים שנפלו קורבן לעבודה בכפייה למקלט דלעיל בתקופת הדיווח. ב-2008 פרסמה הממשלה מכרז להקמת שלושה מתקנים למען קורבנות של סחר לצורך עבודה – מקלט לנשים, מקלט לגברים ושלוש דירות לשהות קצרה – ובחרה בארגון לא ממשלתי שיפעיל אותם. במאי 2008 אישרה ועדת המנכ"לים נהלים לזיהוי קורבנות של סחר לצורך עבודה והפיצה אותם בישויות הממשלתיות והארגונים הלא ממשלתיים הרלבנטיים. אולם ארגונים לא ממשלתיים דיווחו שהקווים המנחים לא יושמו ובית הדין הבוחן מקרים של עבירות הגירה המשיך לשגות דרך קבע בסיווג המקרים של סחר-לצורך-עבודה, ועל כן רבים מהקורבנות נעצרו וגורשו. ביולי 2008 פרסם משרד הפנים נהלים להענקת ויזה זמנית לקורבנות שעבוד ועבודה בכפייה; ב-2008 האריכה הממשלה את הוויזות הזמניות של 27 קורבנות סחר לניצול מיני ו-17 מקורבנות עבודה בכפייה. בפברואר 2008 יזמה ועדה בין-משרדית שיטה חדשה למתן אישורי העסקה לחברות כ"א בתחום הסיעוד ולהעסקת עובדים זרים בתחום הסיעוד בישראל. השיטה מאפשרת לעובדים שנכנסו למדינה על פי חוק למצוא מקום עבודה חלופי אם הם מאבדים את משרתם המקורית או מחליטים לפרוש ממנה; לא בוטל שום רישיון של מעסיק המוגדר כמתעלל מאז הפעלת השיטה החדשה, הגם שדווח במהלך השנה על מעסיקים שהתעללו בעובדים. בנובמבר 2008 הועבר בכנסת חוק הסיוע המשפטי (תיקון 9) למתן סיוע משפטי חנים לקורבנות של סחר בבני אדם ושעבוד. בפברואר 2009 חתם שר המשפטים על תקנות ענישה 2009-5769, שלפיהן אפשר לחלק נכסים וכספים שהוחרמו מסוחרים הפועלים בניגוד לחוק בין קורבנות, ארגונים לא ממשלתיים ורשויות ממשלה כדי לסייע בתוכניות השיקום של הקורבנות.

מניעה

ממשלת ישראל השקיעה מאמצים כדי למנוע סחר בבני אדם בתקופת הדיווח. המתאם הלאומי למניעת סחר בבני אדם יזם הרצאות בנושא ביחידות צבא ובפני עובדי עיריות ורשויות מקומיות, סטודנטים ועובדים סוציאליים. נוסף על כך קוימו ברחבי המדינה סמינרים, כינוסים והרצאות בנושא מניעת הסחר בבני אדם בחסות הרשות לקידום מעמד האישה, משרד החינוך, משרד פרקליט המדינה וענף הסיוע המשפטי של משרד המשפטים. במהלך השנה חילקה הממשלה עלון לזכויות-עובד לעובדים זרים עם כניסתם לנמל תעופה בן-גוריון ועלון נוסף לעובדים זרים בענף הבניין. כדי לצמצם את הביקוש לפעולות מיניות מסחריות בישראל ערכה הכנסת ב-2008 טיוטת חוק פרטי שטרם הועבר – חוק איסור קבלת שירותי מין בתשלום – בקריאה להטיל אישום פלילי על הלקוחות בענף הסקס; הוצע להטיל על עבירה ראשונה שישה חודשי מאסר או השתתפות בתוכנית חינוכית. המתאם הלאומי יזם סדרת פגישות עם ארגונים לא ממשלתיים, אקדמאים ופקידי ממשל כדי לבחון את ההצעה; העברתו נדחתה בשנה שבמהלכה ימשיכו לבחון את הנושא ויקיימו בעניינו מסעות הסברה אינטנסיביים לציבור.